

Poczta polowa Nr. 53, *LS*

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

~~_____~~, dn. 15. IX. 1920 r.

Oddział II Informacyjny

PILNE **TAJNE** *4784/5*

Ew. /3. № 42073. /II.

Do

Generalnej Adjutantury Naczelnego Wodza . -

W załączeniu przesyła się raport Attache wojskowego P.P. w Wiedniu za Nr. 19. z dnia 28. VIII. b. r., podający położenie w środowiskach przemysłowych w Nr. Neustadt i okolicy. -
1 załącznik.

Otrzymują: Gen. Adj. N. W., M. S. Zagr., M. S. Wojsk. Oddz. II. Sztabu.

Szef Oddziału II.

W z. Matuszewski m.p.

Za zgodność:

Łukownik p.d. Szt. Gen.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

4784/5
L. Dz. 16/IX 1920 r.

załącz. Wydział

POSELSTWO POLSKIE
w WIEDNIU.
ATTACHE WOJSKOWY.

Poufne!

R a p o r t Nr.19.

Wiedeń, dnia 28 sierpnia 1920.

42. *Januszajtis*

A U S T R J A.

Stosunki wojskowe i robotnicze w środowiskach przemysłowych Wr. NEUSTADT i okolicy.

1). Czynności międzynarodowej komisji kontroli siły zbrojnej (Interaliierter Heereskontrollkommission).

⟨Dnia 17 sierpnia b.r. przybyli z Wiednia do Wr. Neustadt trzej członkowie powyższej komisji, a to jeden angielski podpułkownik, jeden francuski oficer sztabowy i jeden podpułkownik włoski.⟩

Celem ich przybycia do Wr. Neustadt miała być:

- 1). kontrola wszystkich formacji i zakładów austr. siły zbrojnej,
- 2). badanie na miejscu organizacji i czynności rad żołnierskich i mężów zaufania,
- 3). zebranie informacji o współpracy rad żołnierskich z robotnikami.

⟨Wysłannicy komisji przeprowadzali kontrolę bardzo skrupulatnie i to głównie z całą dokładnością oglądali I bataljon l.p.p., który w ich obecności odbywał ćwiczenia. Postawa tego oddziału i jego wyszkolenie nie znalazły uznania u członków komisji, czego dowodem była ta okoliczność, że angielski podpułkownik po ukończeniu przeglądu w następujących słowach miał się do komendanta l.p.p. wyrazić:

„My tu wkrótce znowu przyjedziemy i mam nadzieję, że wtedy będę mógł skonstatować większe postępy w wyszkoleniu rekrutów”.

Słowa te miały wywołać u obecnych wielkie zdziwienie

a nawet komendant pułku miał w tej sprawie złożyć dokładny raport do Min. Wojny.

W raporcie tym zapytywał komu on właściwie w sprawie wyszkolenia rekrutów podlega i czy członkowie komisji kontrolnej nie przekraczają swej kompetencji.

O mającym nastąpić przybyciu powyższej komisji były zawiadomione kierownictwa partji politycznych i ludność cywilna.

2). Zbrojne formacje robotnicze.

18 sierpnia utworzono w Woellersdorfie nowe zbrojne formacje robotnicze w sile 150 ludzi, których uzbrojono w karabany i amunicję z tamt. fabryk.

Również i w Wr. Neustadt starają się socjaliści jak najwięcej robotników uzbroić. Jednakowoż projekt, by wszystkich członków formacji robotniczych zaopatrzyć w broń i amunicję, z powodu zbyt podnieconych umysłów, robotników, nie został na razie wykonany.

Nastroje członków rad żołnierskich w Wr. Neustadt w ostatnich czasach bardzo się zmieniły, gdyż są oni do najwyższego stopnia rozdrażnieni i żyją w ciągłym napięciu. Powodem tego są coraz częściej do publicznej wiadomości dochodzące wypadki o nadużyciach popełnianych przez rady żołnierskie i skierowane przeciw nim zarzuty łapownictwa. Podejżenia te, częstokroć zupełnie uzasadnione podkopały do tego stopnia ich autorytet tak w kołach żołnierskich, jak też i u cywilnej ludności, że stanowisko ich jest obecnie poważnie zachwiane. By je jednak nadal zatrzymać, i by odzyskać zaufanie tak żołnierzy jak i cywilnego proletariatu starają się przez opozycję wobec oficerów odzyskać popularność u swych żołnierzy.

Zjawisko to właśnie w Wr. Neustadt jest bardzo cha-

rakterystyczne, gdyż tam właśnie rady żołnierskie dotychczas za dyscypliną wojsk występowały i częstokroć same żądały ukarania winnych, co w innych miejscowościach republiki austriackiej bardzo rzadko miało miejsce.

3). Demonstracje robotnicze w Wr. Neustadt.

◀ Klęski bolszewików w Polsce, zwycięzka ofenzywa naszych wojsk jakoteż i powtórny napad Węgrów celem rabunku broni i amunicji z Austrii dały powód okręgowej radzie robotniczej w Wr. Neustadt do urządzenia tamże dnia 20 sierpnia wielkiej demonstracji proletariatu.

Demonstracja ta, w której wzięło udział około 10.000 ludzi, odbyła się w Wr. Neustadt na głównym placu i oprócz miejscowych robotników przybyli na nią również delegacje z Pottendorfu, Ebenfurtu, Oben i Unterregendorfu, Lichtenwoert i Woellersdorfu.

Ze zbrojnych formacji robotniczych przybył z bronią w rękę:

- 1). oddział z 97 ludzi z Wr. Neustadt z karabinami i po 100 naboji,
- 2). 150 ludzi z Woellersdorfu,
- 3). 50 ludzi siły zbrojnej (Volkswehr).

Oprócz tego oddziały około 3000 ludzi ze zbrojnych formacji robotniczych jednak bez broni.

Jako mowcy występowali: wiceburmistrz Puechler, socjalista Christof i komunista Maresz.

◀ Wszystkie mowy były przesiąknięte tendencjami komunistycznymi i uchwalic miano następujące rezolucje:

- 1). Ogólne uzbrojenie proletariatu należy jak najszybciej przeprowadzić.
- 2). Zmusić rząd do jawnego i otwartego przyjęcia III-go Międzynarodówki i połączenia z państwem niemieckim.
- 3). Żądać od rządu zerwania stosunków dyplomatycznych z Węgrami i wdrożenia zbrojnej akcji celem objęcia w posiadanie

nie niemieckiej części zachodnich Węgier.

4). Użycie bezwzględnego terroru wobec partji mieszczkańskich i niemiecko-narodowych przy wyborach.

5). Bezwzględne zwalczanie wszelkich zabiegów reakcyjnych, przyczem należy baczna uwagę zwrócić na najgłówniejszych ~~xxx~~ jej agitatorów, a to 1) oficerów, 2) żandarmeryję, 3) chłopów i 4) siłę zbrojną w Styryji.

W czasie całej demonstracji występowano bardzo ostro przeciw Węgrom miotając na nich różne przekleństwa.

Jest pogłoska, że z powodu ~~xxx~~ tej demonstracji zarządzili i Węgrzy w granicznych miejscowościach podobne demonstracje antiaustrjackie a nawet, że w tym samym czasie, kiedy demonstracja w Wr. Neustadt miała miejsce, pułk. Lehar wraz z około 50 oficerami miał objeżdżać granice węgiersko-austrjackie.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York